

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se enumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusa în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 4.

Brașov, Joi 5 (17) Ianuarie

1889.

1888—1889.

III.

Germania predomină adică situațiunea generală politică, Franca este izolată și umilită, dăr ideile cele mari sociale, cari înainte cu o sută de ani au cutrierat lumea rumpându lanțurile feudalismului și cucerindu inimile popórelor pentru libertate, egalitate și frățietate, aceste idei liberátore totu numai în pământul francesu se potú desvolta.

Republica francesă va serba în anul acesta centenarul mării revoluțiunii dela 1789 care a desfășurat drapelul libertății, proclamându mărețul principiu că toți ómenii suntú egali din nascere, cu aceleași drepturi și datorii.

Ideile și principiile mari și neperitóre dela 1789, au produsú puternica mișcare de libertate în tota Europa, care a schimbatú dela fundamentú ordinea statelorú și condițiunile vieții lorú sociale. Dér ca totú ce e mărețú în lume așa și principiile generose dela 1789 au produsú în aplicarea lorú practică prea grăbită și esagerată nisce efecte contrare și dureroase. S'au făcutú mari greșeli în urma cărora a trebuitú să sufere multú popóru francesu, care din libertatea ce a dorit'ó, s'a alesú cu-o stăpânire autocrată și despotică.

Este o nenorocire pentru cauza libertății europene, că Francesii de adí suferú încă în mare măsură de urmările rele ale greșelilor din trecutú. Republica este desbinată în partide, cari se combatú unele pe altele cu mare inverșunare.

Anulú 1888 n'a fostú de bunú augurú pentru stabilitatea aședămintelorú republicane în Franca. Tóte relele isvoréscú cum amú dísú din nențelegerile ivite în anii din urmă în sinulú republicanilorú. În anulú acesta au venitú radicalii la cârmă, dér ei până adí n'au

fostú capabili de a câștiga autoritatea cuvenită guvernului republicanu.

În fața cabinetului radicalú Floquet s'au întăritú partidele monarchiste, venindu-le în ajutorú mișcarea condusă de generalulú Boulanger, care a fostú alesú sucesivú în o mulțime de departamente și a căruia acțiune culminează într'o viuă agitațiune contra actualei constituțiunii.

Radicalii republicanii se întrecú cu Boulangisti în setea lorú a se impune țerii cu orice prețú și aceste sbuciumări interioare au creatú Republicei francese o tristă perspectivă.

Franca — díce unulú din diarele moderate — și-a organizatú armata aducéndú sacrificii ne mai pomenite, Franca s'a lepădatú de poftele de a face cuceriri coloniale ce-i consumau până mai deunăđi forțele, Franca și-a vindecatú multe din ranele rămase de pe urma desastrelorú dela 1871 și astfelú pregătită ea ar puté ține peptú cu orice evenimente din afară în momentulú supremú, decât luptele nesfêrșite din întru nu i-arú zădărnici speranțele.

Lupta cea mare, care va decide poté asupra sortii republicei s'a încinsú între ministru-președinte Floquet, radicalulú, și între generalulú Boulanger, care după unii aspiră la dictatură, ér după alții lucră pentru restabilirea monarchiei.

Boulanger cere revisuirea constituției. Ó cere și Floquet ca să îlú paralizeze. Celú dintăiu își câștigă totú mai multú aderenți și sprijinatori, monarchisti de tóte colorile îlú susținú pe față și în ascunsú, celú din urmă nu e totú așa de norocosú în încercările sale de a uní pe republicanii, cari se cêrtă mereu între sine, elú dér are puterea în mână și se va folosi de ea până când va puté.

Améndoi eroii țilei Floquet ca și Boulanger suntú priviți din partea Germaniei cu aceeași neîncredere. Floquet, dícú Germaniei, ca radicalú ce este, nu poté să renunțe la ideia de revanșă, ér Boulanger decât va reuși într'unú feliu séu altulú va împinge Franca asemenea în rêsboiu.

Incordarea ce domnesce între Franca și Germania se reflectă și asupra luptelorú interioare și nu odată i s'a imputatú ministrului Floquet din partea germană, că elú, care a fostú odinioară antagonistulú Rusiei absolutistice, s'a împăcatú cu Țarulú și cu guvernulú lui. Asemenea i se impută generalului Boulanger că cochetéză mereu cu Rusii.

Ór-ce rezultatú ar avé dér luptele din năintrulú Franciei, acesta va influința în modú decisivú și asupra păcii lumii și de aceea toți amicii progresului trebuie să doréscă ca Franca se scape de crisa ce-o bântue teafêrú și fără ca prin acesta să sufere sfânta causă a libertății popórelor, ce au inseris'ó Francesii deodată cu drepturile omului pe drapelulú revoluțiunii dela 1789.

Sinodulú bulgarú în contra prințului.

Între sinodulú episcopescú alú Bulgariei, ce e întrunitú în Sofia, și între guvernú s'a ivitú unú conflictú fórte aspru. Între membrii sinodului se află și episcopulú Clement, care e destulú de cunoscutú prin purtarea sa din anul trecutú. Sinodulú nu voesce sub nici ó condițiune să recunóscă pe principele și să provócă în acestá privință la instrucțiunea Exarchului din Constantinopole, singurulú căruia sinodulú îi este supusú. Așa a declaratú sinodulú. Întervenirea ministrului cultelorú n'a avutú succesú și episcopii au refusatú provocarea lui d'a visita pe principele. Din cauza acesta Stambulov, ministrulú-președinte. i-a provocatú pe episcopi, se

díce, ca în trei țile să părăsescă Sofia, dér episcopii i-au rêsponsú că numai forței vorú ceda. Se díce că guvernulú, ca represalii, vrea să refuze a recunóscé hotăririile sinodului. Guvernulú dealtmîntrelea își dá silința să aplaneze afacerea pentru ca cu ocașiunea procesiunii la sfințirea apei (Bobotéză), la care de obicei asistă principele, să se evite ó eventuală manifestațiune publică.

Flotilă pe Vistula.

Cu privire la scirea foilorú polone din Lemberg, că guvernulú rusú voesce să organizeze ó flotilă pe Vistula între Varșovia și Demblin, s'a publicatú ó desmintire din Varșovia. „N. fr. Presse” încá a primitú ó asemenea desmintire din Lemberg, dér se adăuge, că ministrulú de comunicațiune din Petersburgú a întreatú confidențialú, înainte cu câteva săptămâni, pe câți-va proprietari de corábii pe Vistula și pe Niemen, decât ar pune la dispozițiunea guvernului și anume cu ce prețú, corábiiile lorú în casulú unui rêsboiu.

Sporirea trupelorú rusesci din Turchestanú.

Din Odessa se comunică diarulú „Pol. Corr.”, că în timpulú de față se trimittú de acolo întăriri de trupe pentru armata rusescă din Turchestanú. Celú dintăiu transportú a sositú deja în Batum și au s'î urmeze încá altele. Din Batum se transportă mai departe trupele pe noua cale ferată asiatică centrală. Se díce, că trimiterea acestei întăriri de trupe și-ar avé temelulú în nolulú planú generalú de dislocare.

Unú congresú catolicú.

Episcopatulú spaniolú plănuise, precum se anunță, ținerea unui congresú catolicú ca manifestațiune în favórea puterii lumesci a Papei. Oficiósa „Italia” din Roma aduce scirea, că guvernulú din Madridú a interđisú ținerea congresului. În contra acestei scrii, raportorulú din Vaticanú alú fóiei „Pol. Corr.”

FOILETONULÚ „GAZ. TRANS.”

O đí de pozna.

(Întempleră estrasă din albumulú meu.)

Era ó diminéță roce, unú gerú de țí clăntănia dintii'n gură și mustața țí-se făcea sloiu; crivétulú șuera cumplitú prin stradele late ale orașului împraștiindú cu furia fulgii de zăpadă în tóte părțile. Era ó vreme, de nici unú căne să nu fi scosú afară.

Deși véculú era atâtú de nepotrivitú pentru preumblare, cu tóte astea stradele furnicau de mulțime de ómenii, cari treceau voioși cu pasulú lorú iute de obște cunoscutú alú locuitorilorú din acestú orașú. Mii de ómenii, tranvaiuri, trăsuri private, birjari, pare-că eșiau mereu mereu din pământú, căci sgomotulú și huruitulú nu se mai isprăvea.

Totulú era în picidóre, numai eu stamú la feréstră și priveamú, și cum priveamú mă minunamú de ceea ce vedeau ochii mei. Nu'mi puteamú da sémă de tumultulú și imbulđéla cea mare pe unú timpú atâtú de uritú și rece.

„Să fie vre-o rêscolă”, díceamú, „asta nu se poté, căci trecătorii suntú veseli și

neînarmați. Să fiă vre-unú scandalú în apropiere, vre-o îngropăciune, cununiă să fie...!”

Așa imi sfărimamú capulú să găsescú pricina acelei mișcări, dér după cum se vedea, đíua aceea nu era đíua deslegării gâciturilorú, căci nu ajunsei la nici unú rezultatú. Am statú multú timpú răđimatú cu capulú de feréstră și mă cugetamú, dér înzadarú. În fine învingéndú curiositatea, mă decisei să facú ó mică preumblare, ceea ce altfelú de sigurú că nu așú fi făcutú.

Toemai voiamú să mă depărtezú de loculú de care mă legaserá impresiunile din afară, când pe neașteptate făcui ó frumósă descoperire.

Cu capulú răđimatú de feréstră, cu brațele pe pieptú sta, în casa de peste stradă, ó fetiță cu unú chipú mândru și privea pe stradă. Era atâtú de drăgălașe, încátú de te uitai la ea, să fi fostú orí câtú de amăritú și chinuitú, uitai totú. Cătú de plăcută e ó variațiune de soilú acesta în întemplerile đílnice și câtú de bine îi cade omului ostenitú de gânduri să se distragă unú momentú privindú la unú chipú frumosú, ó scie numai celú ce a

pățit'ó, bună-óra ca mine.

Uitândú cu totulú de decisiunea, ce ó luasemú, mă desfătamú privindú cu nesățú la frumósă mea vecină.

De-odată însé ridică capulú, privi spre feréstra mea și pentru unú momentú văđui ochii ei negri, ce schinteiau de foculú tinerețelorú; dér numai pentru unú momentú, căci ó roșéță cărmîniă îi colora obrajii, unú zîmbetú i-se furișă pe buze și dispărú.

Eu însé rămăsei. Privirile 'mi cercau cu totú deadinsulú să străbată prin pânzele cele suptiri ce se îmbinaserá la depărtarea ei dela feréstră.

După vre-o câteva minute se ridică éră perdéua cea fină și de după ea apărú ó mână gingașe, albă ca spuma laptelui, ținéndú unú cartonú pe care era scrisú cu litere mari „Prosit Neujahr!”

Unú fiorú mă pëtrunse. Figura cea încântátore imi dispărú din minte, ér gândulú celú dintăiu imi fú la pungă. Iute băgai mâna în buzunarú, și, scoțénd'ó, cu mare durere observai, că mi-se perdeau prin palmă câți-va bani. Scotocii în tóte înfundăturile și desfundăturile înbrăcăminte, dér înzadar, tóți

averea mea mișcátore nu se urca la suma, ce m'ar fi pututú liniști.

Era anulú nou (după calendarulú gregorianú), ér punga mea gólă, și ce e mai réu ca asta, mai alesú în đíua bacșișelorú!

Acuma începui să deslegú enigma cu sgomotulú de pe strade. Publiculú trecătorú consta, după cum mi-se părea, mai multú din ómenii cari mergeau după bani — împărțitori de scrisori, servitori, portari, croitori, cismari și a. toți mergeau cu révnă, unii se încaseze parale, alții după bacșișuri, căci era anulú nou, care nu putea să-i surprindă cu punga gólă.

„I! și creditorii mei?” imi dîsei repede, căci, dreptú să spunú, de acestia aveamú și eu, ca omulú care dispune, și apoi sciutú e, că unde suntú bani, acolo se înbulđescú și creditorii; lucru naturalú! Dér ce era să le facú, căci toemai acum n'aveamú de ajunsú. „Vorú veni”, adăogai într'unú târđiu, și de rușine imi ardeau obrajii. Mă cuprinse apoi ó neliniște, se nu'i dícú frică, deși eram în casa mea. După multá gândire aflaiu cu cale să íu dau pieptú cu dujmăni pungi mele, ci spre marea mea rușine să ó iau la sântósa

impărtășește, că în adevăr guvernul italian a întreprins pași în Madrid, ca să facă pe ministru-președinte spaniol Sagasta a opri congresul, dăr fără rezultat. Cabinetul din Madrid a adus la cunoștința sfântului Scaun, că până acum în cesiunea congresului n'a luat nicio hotărâre. De altmintearea raportorul fôiei germane dice, că niciodată n'au fost relații mai cordiale ca aș între Vatican și Madrid. Prin urmare scirea oficiosei „Italia“ trebuie privită mai mult ca expresiunea unei dorințe decât ca împărtășirea unui fapt deja împlinit.

Din republica Haiti.

De când cu răsturnarea președintelui Solomon, în interesanta „republică a Negrilor“, în Haiti, domnește anarhia completă. Generalul Légiime, care în August trecut a fost ales președinte în locul lui Salomon, nu s'a putut încă valida pretutindenea ca șef al statului. În luna Decemvre se părea că președintele Légiime e stăpân pe situațiune. Generalii săi Tanis și Bonchette bătuseră pe insurgenții Nordului și adunarea constituantă folosi acest succes, ca se'nchiță imediat mai multe porturi comerțului esternu. Dăr triumful lui Légiime, n'a putut fi de lungă durată. Pe când o telegramă dela 5 Ianuarie enunță, că s'a confirmat Légiime în postul său, pe atunci se comunică despre o înfrângere ce au suferit o trupele regulate din partea revoltaților conduși de generalul Hippolyte, care merge direct asupra capitalei Port-au-Prince. Deocamdată puterile europene au trimis corăbii de război în apele dela Haiti, spre a apăra pe naționali, lor de acolo. Mai îngrijate de viitorul dezvoltare a lucrurilor în Haiti sunt Anglia și Franța, care au cele mai multe legături cu republica Negrilor.

Osman Digma.

Despre Osman Digma, de care a început să se vorbească atât de mult, diarele germane spun că el, este născut la Roma din părinți francezi, la 1836. Tatăl său, Iosif Nisbet, care îi dedese numele de George, l'a crescut la Paris. La vârsta de 13 ani, George Nisbet se duse cu părinții săi la Alexandria; tatăl său muri peste curând în acest oraș. Văduva lui se căsători din nou. Ea luă de soț pe un comerciant din Alexandria, așume Osman Digma. Nicu un copil nu se născu din această căsătorie. Tatăl vitreg al lui George Nisbet îl creșu în religia musulmană, și-l făcu să intre în șola militară din Cairo. George Nisbet, care de ordinar era numit Osman Digma junior, făcu studii strălucite în șola militară. Elu se află încă

în această șola, când tatăl său vitreg se duse să se stabilească la Suakim, pentru a-și urma comerțul și n'același timp pentru a face comerț cu sclavii.

Tatăl său vitreg murind în 1855, Osman Digma junior, care în urmăncepu să fiă numit numai Osman Digma, continuă afacerile tatălui său, caru luaseră o mare întindere și deveni unul din oamenii cei mai influenți din Suakim. Când izbucni insurecțiunea din 1882, elu luă partea vechiului său amic și tovarășu de studii Arabi Pașa, lucrând împreună cu cea mai mare pasiune și fiind apoi ales ca șef de câtră șeicii din Sudanul orientală. Osman Digma se bucură în această parte a Sudanului de o influență extraordinară. Acesta esplică foarte bine pentru ce Mahdiul îl menajă atât de mult, de și știe că „Arabul francez“ este pentru o politică pacifică și ar voi ca Sudanul să fiă deschis prin tratate comerțului.

Osman Digma este de o statură impunătoare; are ochii negri și vii, și barba neagră și forța lungă; elu a luat atitudine liniștită și demnă a unui șeic. N'are decât numai trei femei, caru sunt din cele mai bune familii din triburile Sudanului și îi asigură o mare influență.

Osman Digma și-a perdut brațul stângu într-o bătălie.

SCRILE DILEI.

Inaltu ordinu de Ți. M. S. Regele României a adresat următorul ordinu de Ți câtră oștire cu ocaziunea anului nou: „Ostași! V'ați atrasu încrederea Țerei și a Mea prin disciplina și împlinirea datoriei câtră Patria și Tron. Urmați fără șovăire pe această cale, arătând astfel, că sunteți demni de recunoștința Țerei și că jertfele ce s'au făcut pentru armată nu sunt zadarnice. Eu, din parte-mi, vă păstrezu neschimbata Mea dragoste și îngrijirea cea mai viă ce pururea am pentru scumpa Mea armată. Oficeri, suboficeri și soldați: vă urez anu mulți și fericiți!“ Datu în București, la 1 Ianuarie 1889. Carolu.

Suspendat. Protopretorul cercului Caransebeș George Inandy este suspendat din postu, deoarece prin ceretarea ordinară și făcută din partea comitatului contra numelui protopretor s'au scos la lumina Țilei mai multe fapte compromițătoare ale lui.

Nou coru de plugari. Duminecă și Lunu în 25 și 26 l. tr. a cântat pentru prima oră corul nou înființat din comuna Fiecaru, condus de învățătorul localu Petru Bulgia. Gratulamă locuitorilor din comună și felicitamă pe conducătoru pentru zelul său.

In contra ordinarănei ministrului ungurescu de instrucțiune privitoare la limba germană, s'a sculat și comuna biserică reformată Hod-Mezö-Vasarhely,

care în ședința presbiteriului ținută la 7 Ianuarie n. a hotărât să trimetă superintendenței districtului, de care se ține, o adresă, ca ordinarănea ministrului să nu se esecute, deoarece ea vatămă în modul cel mai simțitoru spiritul național și cultura națională, ba chiar le mână în brațele germanisării. Comuna acesta întreține unu gimnasiu superior și e foarte caracteristicu, că cu compunerea adresei a fost însărcinat consiliul de direcțiune alu acestei șole medii.

Hartular-Darclée. „Românului“ i se scrie din Parisu cu data de 10 Ianuarie: „Rolurile „Julietei“ și „Margheritei“ rămân acum la Marea-operă proprietatea compatriotei noastre d-na Darclée (Hartular). Directorii săi, d-nii Ritt și Gailard, au hotărât să-i dea încă unu rol, pe Gilda din „Rigoletto“. Cu aceste trei roluri, d-na Darclée va sfirși primul său anu la Marea-operă.“

Elena Teodorini. Succesul imensu la Roma, pe scena teatrului „Argentina“, pentru artista noastră Elena Teodorini. Marti, în săptămâna trecută, cu a doua reprezentațiune a „Giocondei“ și Vineri cu a treia, Teodorini a provocat unu entuziasm mare. Critica italiană îi decerne titlul de mare cantatrice tragediană.

Congresu de femei. La Esposițiunea universală din Parisu, se vor face, între alte congrese, și unu congresu general și internațional alu femeilor. Două se tre din domnele române din România, caru se ocupă cu cesiunile sociale, vor asista, dice-se, la acestu congresu.

Balu pentru saraq. Sâmbătă în 7 (19) Ianuarie se va da la Redu balul în favorea fondului orașenesc alu saraqilor din locu. Bilete de intrare a 1 fl. 50 cr. se află în librăriile d-lor H. Zeidner și succesorilor lui Dressandt din Tergu-grăului, locuri numerotate pe galeria a 2 fl. se capetă la capitanatul polițienesc.

Balu juristilor. La 8 (20) Februarie se va da balul juristilor din locu sub protecția d-lui comite suprem Andreu Bethlen, sub președința d-lor Simionu Damianu, Alexandru Tompa și Adam Karoly, sub patronagiul d-nelor v. d. M. Laszlo, Ecaterina Pușcariu, Grund.

Șole italiene în România. Diarele din străinătate anunță, că au pornit din Italia în spre România mai mulți profesori, caru să ocupe catedrele pe

lângă șolele italiene, înființate de curând în Galați și Brăila.

Chibriturile în România. Dela 1 Aprilie 1887—1 Aprilie 1888 s'au vândut în România: 37,341.776 cutii de chibrituri în totalu, caru au produs 2.010.715 lei 55 bani.

Isgonirea Jidovilor. Țarul Rusiei a datu Țilele trecute unu ucasu asupra căruia „Românului“ atrage atențiunea ministrului de interne și mai în deosebi atențiunea prefecților din districtele nordice ale Moldovei. Ucasul imperial dice, că toți Evreii străini din Varșovia și din întreaga Polonia vor trebui să părăsescă în timp de o lună orașele ce locuesc. Poliția rusă a luat măsurile cele mai severe pentru ca ucasul să primescă o complectă îndeplinire. Numai să ferescă Românii Moldova.

Amintiri din anul 1888.

Fundațiun. Preotul Zaharie Mihoc și soția sa au testat 4000 fl. pentru creșterea tinerimei gr. or. dela gimnasiul român din Beiuș. — Georgiu Vlăsa, cooperatoru castrenș și protopopu, a dărut pe sema șolei populare gr. cat. din Ciudiu de Câmpia 4 acțiuni de ale institutului de credit și economii „Arieșana“ din Turda pentru întemeierea unui fondu permanent din ale căruia interese să se îmbănetătesc salariul învățătorului și să se ajutore cu cărți copiii dela șola. — Răposatul Gavrilu Mileticu din Oravița montană a lăsat o fundațiune de 6000 fl. din ale căruia procente se vor ajutara văduvele române serate din Orăști; a testat apoi și alte sume mai mici parte pentru Reuniunea femeilor române din Oravița, parte pentru bisericile și șolele române gr. or. din Oravița montană și din Oravița română. — Protopopul Ionu Petricu a făcut o fundațiune de 1000 fl. pentru ajutorarea a doi școlari români din suburbiul Brașovului așa numit Scheiu. — Răposatul canonicu din Blașu Ioanu Fechetu Negruțu a lăsat o fundațiune de 4000 fl. pentru ajutorarea studenților români dela șolele din Blașu. — Simionu Popovicu, fostu notar în comitatul Hunedorei, a testat suma de 500 fl. pentru înmulțirea fondului Asociațiunei Transilvane. — Răposatul cancelistu la judecătoria cercual Nicolau Mihu din Seliște a testat pentru fondul parochial din Seliște 20 fl. și pentru fondul școlar gr. or. de acolo 20 fl. — Societatea pentru înființarea unui teatru românesc și-a sporit anul acesta fondul său cu 3348 fl., așa că astăci dispune mai bine de 48,048 fl.

„De nu m'ar surprinde în momentul acesta!“ imi diceam eu și repede luând palaria și bastonul închisei ușa după mine.

Ajunșu în stradă, mă pierdui în mulțimea cea mare de omeni. Mergeam și eu pe strade privind și în dreapta și în stânga, căutându-mi o distracțiune. Deodată mi-se așinti privirea asupra unei tinere fete ce vinea spre mine. Nu numai eu, ci pare că toți i admirau statura cea frumoasă, trupul mlădios și mersul impunător, toți ochii erau îndreptați asupra ei. Când s'apropia de mine, mă uitai lungu la ea, căci era și frumoasă ca un tablou. Parcă observase ea acesta, căci trecându pe lângă mine nu se putu reține d'a nu suride.

„Ei, Ei!“ imi gândeam eu, „pe lângă toate, mai areși darul cochetăriei“, și mă uitai după ea. Dăr lucru ciudat, în același moment și ea își întorse capul și totu zimbitoru-mă privi o clipită. „Ce o mai fi și asta“, imi dusei eu, „pote, că mă cunoșce? Nu! nu! nu se pote“, adogai era, căci decă ea m'a vădu undeva și eu trebuia totu acolo să o vădu, mai ales că astfel de fi-

sionomii nu le trecu niciodată cu vederea.

Pe când raționam astfel, din nou căută înapoi. Mă oprii în locu. Nu șciam ce să facu: Să continuu pribegirea, ori să mă întorc după ea, ca să vedu unde intră și apoi să iscodesc cine este. Se înțelege, că numărându-mă și eu între cavalerii vechiului modernu vișătoru de aventuri, m'am decis pentru cea din urmă.

Când făci întieul pasu de a mă întorc, se mai uită odată înderăt și apoi observaiu căși grăbesce pasul. Ajunsesse tocmai la colțulu stradei și după direcțiunea ce-o luase dedusei că are să apuce pe strada unde locuiam eu.

Înainte de a coti se mai uită odată înapoi și... și? Când voi să mergă mai departe, se isbi din neabgare de sémă de un băiat ce eșia din cafenea ducend o tavă cu cafele. Deodată vădui rostogolindu-se și prefăcându-se în hărburi paharele și farfuriile și în același moment așii strigătulu chelnerului înfuriat.

Eram vre-o 20 de pași departe. Ti-

neră fată se făcuse roșă ca para și când vădu, că mă apropiu porni mai departe. Băetulu însă obraznicu o ținea de mână pretindend prețulu pagubei.

Ajunsei la locul unde se întâmplase catastrofa. O mulțime de curioși se adunaseră în jur și pote nu atât dincausa nenorocitei întâmplări, câtu mai multu pentru a admira frumșea fetei, care în momentul acesta era așa de încântătoare, încâtu ori-și-care s'ar fi simțit foarte fericitu a'i aduce serviciile sale și a o scăpa din acea situațiune neplăcută.

Eu mă credeam celu dintieu îndreptățit a face asta, mai ales că și eu eram de vină. Simțul de galanterie își ajunsse maximul și condus de acesta mă apropiam de chelneru, îl bătui pe umere și i declarai, că eu voi achita totă paguba. Bietulu băietu nu duse nimic, ci mă măsură cu nise ochi scrutătoru din cap până'n picioare și se vede că numai după ce se conunise că esteriorul meu pote garanta pentru mine și pentru victima lui, mă rugă într'unu tonu blănd să-l înșofesc.

Unu murmur se așu prin mulțime și toate privirile se așintiră asupra lui încâtu cu totă hotărârea mea de a rămâne nealterată, mă înroși până în albul ochilor.

Mai înainte de a mă depărta voiam să-mi iau rămasă bun dela tinera fată și totdeodată să-mi ceru scusele, că eu ca străin am îndrăsnit a-mi lua libertatea să i oferu serviciile mele; totdeodată mă bucuram din sufletu, că voi pute face cunoștința ei. Cătu de mare imi fu însămănuirea când întorsei capul să o agrăesc și nu o mai zării. Cătaiu multu în jurul meu să o află, dăr înzadar, par'că intrase în pământu.

„Așa e lumea, nemulțămătoare“, imi diceam eu în mine și porni cu chelnerul spre cafenea.

Erau 10 ore când intrai înăuntru. Oșpeți erau puțini și de aceea mă bucuram foarte multu, că în fine am datu de unu locu unde neconturbat puteam să dau firu liberu gândului meu să se ocupe cu întâmplările din aceea Ți.

(Va urma).

La locul acesta ar fi a se înregistra și înființarea mai multor fonduri tractuale protopopesci, între cari protopopiatul gr. or. alu Panciovei, protopopiatul gr. cat. alu Clușului și altele.

Binefaceri și ajutoare. In locul acesta cu dreptu cuvântu vom înregistra mai întâiu însemnatele ajutoare date și în anul acesta de comitetul de ajutorare cu legendare și abecedare din Rodna veche, alu cărui președinte este distinsul nostru botanicu d-lu Florianu Porcius și alu cărui secretaru este eminentul învățătoru Ioanu Popu Reteganulu, inițiatorulu acestei întreprinderi. Comitetulu a împărțitu în anul 1888 unu număr uforte considerabilu de cărți de scôla, ajutorându în mod uforte însemnatu învățământulu popularu.

Despărțământulu XI (Sălagiu) alu Asociaționii transilvane a publicat uși în anul expirat premii pentru încurajarea învățătorilor. Totu asemenea a publicat u premii pentru încurajarea învățătorilor și despărțământulu cu centrala în Reghinu alu Asociaționii transilvane, ér despărțământulu X din Clușu alu Asociaționii transilvane a avut u frumoșă idee de a publica cu data 30 Decemvre premii pentru conservarea, séu mai bine dișu propagarea industriei naționale femeesci în poporu, pentru cultivarea cântărilor bisericesci, și pentru cultivarea stupăritulu.

Pe séma scôlei române superioare de tefițe din Sibiu s'au colectat u decursulu anulu expirat peste 12,000 fl. — D-l Dr. Hângănuțu și d-lu învățătoru Danu din Borgo-Prundu au făcut u colectă în bani pentru ajutorarea scolarilor români de acolo. — Institutulu de creditu și economii „Albina” a dăruit u pentru scopuri de binefacere 1411 fl. 7 cr. — Institutulu de creditu și economii „Ardeleă” din Orăștia a dăruit u pentru scopuri filantropice și culturale 379 fl. 89 cr. — Poporul român u din Toroticu a cumpărat u moșia unu locuitoru român u de acolo pe séma bisericeii cu suma de 540 fl. Moșia era sé se vëndă cu toba.

La Crăciun u Biserica sfântulu Nicolae din Brașov u a dăruit u aprôpe 500 fl. pentru ajutorarea scolarilor séraci din Brașov. — Femeile române din Brașov u au făcut u colectă de 500 fl. pentru ajutorarea fetitelor și femeilor sérace din Brașov. — Asociaționea din Brașov u pentru sprijinire învățecilor și sodalilor români dela meserii a împărțitu între cei mai séraci învățeci meseriași 90 bucăți de vestiminte. — Asemenea a împărțitu ajutoare între învățeci séraci dela meserii și Asociaționea din Clușu pentru sprijinirea meseriașilor români de acolo. — Comitetulu parochial u din Cinculu mare a făcut u colectă în anu, din care s'au cumpărat u haine, cărți de cetitu și multe unelte de scôla, ce s'au împărțitu ca dar u de Crăciun u între scolarii séraci de acolo. La locul acesta sunt u a se aminti și alte numeroșe colecte pentru scoli și biserică.

Industria națională de casă. „Reuniunea femeilor române din comitatulu Huniedôrei” a secerat u anul acesta unu frumosu succes u în ceea ce privește industria națională a femeilor române. Archiducele Franciscu Ferdinand de Austria d'Este f u încântat u de țesăturile românesci vëndute în casa dômnei Costa-Olariu și a lăsat u sé i se facă asemeni țesături pentru castelulu séu dela Enns. — Lacrarea a condus u Reuniunea femeilor la inițiativa dômnei Olariu, spre deplina mulțămire a archiduculu. De asemenea f u admirat u industria națională de archiducele Rainer cu ocaziunea trecerei sale prin Bărgău.

In urma laudabilulu esemplu dat u de învățătorulu din Sântejude Petru Grama s'a făcut u și din partea altor u învățători pași serioși pentru desvoltarea și propagarea lucrulu de mână între poporu.

In 20 Iunie n. d-nii învățătoru G. Moianu și C. Mușlea din Brașov u, încheiându cursulu de industriă de casă cu tinerimea română din suburbiulu Șcheiu, au aranjat u aici o mică expozițiune de variate manufacturi industriale, unde s'au vëndut u mai multe feluri de coșuri, coșnițe, pălării de paie, sticle îmbrăcat u în împletituri de sfôra, pantofi împlețiți din sfôra și altele, cari ni-au dat u îmbucurătoare dovești despre progresele făcute între poporul nostru în această direcțiune.

D-lu George Moianu a făcut u anul acesta și unu cursu special u în Germania pentru a și înmulți cunoscințele sale în ceea ce privește lucrulu de mână.

Cursu pentru propunerea industriei de casă au anunțat u și d-lu învățătoru Ion F. Negruțu din M.-Ludoșu, precum și d-lu Petru Grama din Sântejude.

Agitațiuni contra armatei.

Foile unguresci folosesc u ori-ce ocaziune ca sé agite în contra noulu proiectu de lege militară și în contra armatei. Foile subvenționate tot u se mai feresc u, de témă sé nu rămână fără ciolanu, ér cele opoziționale și nebugetare fac u gură ca sé ajungă la ciolanu.

Unu bal u juristilor u din Pojunu li-a dat u ocaziune foilor u agitatore unguresci sé strige contra armatei și a noulu legi militare. Lucrul u s'ar fi petrecut u astfel:

O deputațiune a juristilor s'a dus u la archiducele Friderich, ca sé-lu invite la balulu lor u. Archiducele le trimise juristilor u vorbă prin magistrulu curții contele Herberstein, ca sé nu se mai ostenesc u, deôrece densusu tot u în pozițiune a visita balulu. Acest u refusu alu prințulu împărătescu s'a adus u în legătură cu demonstrațiunile de stradă ce le-au înscenat u juristii cu ocaziunea jubileulu Maiestății Sale, fiindcă la o reprezentațiune festivă germană în teatru s'a cântat u imnul u austriacu și s'a desfășurat u unu steagu negru-galben u.

Colonelulu Brunner comunică retusulu archiduculu în casina oficerilor u și le recomandă acestora sé urmeze esemplulu archiduculu. Colonelulu e totodată și conducător u alu scôlei voluntarilor u și ca atare i-s'a dat u și lui o invitare la balu. Cu această ocaziune sé fi dișu colonelulu: In alte părți înainte unu steagu strein u își ridică omulu pâlăria. La noi din contră se folosesc u ori ce ocaziune, ca sé se găsesc u în înalțarea steagulu austriacu u „vătămăre a simțulu naționalu. In urma astorfel u de procederi a sfătuit u pe oficeri sé evite balulu; atêrnă de simțulu de tactu alu voluntarilor u sé ia ori nu parte la balu. Din altă parte se afirmă, că din cauza doliulu curții neri nu a fost u invitat u la balu.

Literatură.

„Meseriașulu Român u,” fôia pentru învățatură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii. Apare în Brașov u de 2 ori pe lună în mărime de câte o cölă și costă pe an u 1 fl. 20 cr. pe 1/2 an u 60 cr.; pentru România pe 3 luni 1 francu, pe an u 4 franci. [Editoru și Redactoru: Bartolomeiu Băulescu, președintele Reuniunii pentru sprijinirea meser. rom. în Brașov.]. Această fôia de specialitate, care are de scop u propagarea meseriilor u între Români și care se redigiază cu multă îngrijire pentru ajungerea scopulu ce-lu urmăresce, a intrat u deja în anul alu 4-lea alu existenței sale, avênd u în Nr. 1 dela 1 (13) Ianuarie 1889 următorulu cuprinsu: Cojocăria în cei 40 de ani din urmă; O cestiune arđetore, de George Moianu; Darulu de Crăciun u alu învățecilor u meseriașu; Doi frați (novelă); Gâinile și cănele (fabulă), de Tih. D. Speranță; Felurite pentru meseriași (sub rubrica această se cuprind u diferite instrucțiuni pentru curelari, friseri și pentru fotografi); Sciri economice și industriale. (Delegațiunea societății pentru expozițiunea universală din Paris u în 1889, Liferățiun u în Bulgaria); Multe și mărunte (sub rubrica această se cuprind u mai multe sciri interesante); Diverse (influența

tăbaculu și cafelei, Arborele șuerătoru, Eclipsa solară, Unu urloiu de hârtie; Paserea care sbôră la mai mare înălțime); Glume; Bibliografiă; Tărgurile dela 1-15 Ianuarie 1889, Poșta Redacțiunii.

Musa Română, fôia musicală și literară, apare în Blăși (Balászfalva) la 1 (13) a fiă-cărei luni în mărime de câte 3 1/2 côle și costă pe an u 12 fl., pe 3 luni 3 fl., pentru România și străinătate: pe an u 30 franci, pe 3 luni 7 franci 50 bani. Redactoru și proprietaru: Iacobu Mureșianu. — Nr. 11 dela 1 Decemvre v. conține în partea literară biografia și activitatea lui Wolfgang Amadeu Mozart, ér în partea literară conține: Trecu valea...! (cântec u popular u pentru cor u mixtu); Melodiă din Banat u culésă de G. V...; Mărgăritarele (polecă cu motive românesce); Flori de nufăr u (poeșiă), de V. Alexandri. Dintre cântărilor bisericesci: Pe Tatăl u; Cu vrednicia.

Amicul Familiei, diaru beletristicu-literaru cu ilustrațiuni; apare în Gherla de 2 ori pe lună în mărime de câte 2-3 côle și costă pe an u 4 fl., pe 1/2 2 fl.; pentru România pe an u 10 franci. Redactoru și editoru: N. F. Negruțu. — Cu 1 Ianuarie acest u diaru a intrat u în anul alu XIII-lea alu existenței sale. Nr. 1 are următorulu cuprinsu: Ioanu Fekete Negruțu (portretulu, activitatea și biografia lui); Influența mândrei (novelă), de Paulina Rovinaru; Ajunulu (schiță), de Emilia Lungu-Puhallu; Cine sunt? (poeșiă în prosă), de Traianu H. Popu; Pentru frații Istro-Români, de Dr. Gregoriu Silași; Diamantul (conversațiune) și Iubiau (poeșiă), de Iosifu Popescu; Românulu (poeșiă) de G. Simu; Vino la sinu-mi... (poeșiă) de V. B. Muntenescu; Diverse; Mare concursu (o gâcitură silabică cu premiu de deslegare o acțiune dela „Albina” séu unu cal u de călărit u); Glume (cu ilustrațiuni). La numărulu acesta se află alăturat u și unu supliment u în care se cuprind finea romanulu „Județul u” de Th. Alexi.

Intâmplări diferite.

Nenorocire. Stuparulu Gheorghe Lupu, aflându-se Vineri în săptămăna trecută la târgulu de săptămăna în Brașov u, află, că acasă i-a junghiat u cineva cel u mai bun u cal u în grajd u. Porni bietulu om u repede acasă, dér pe drum u cădu și și frânse unu picior u, ér mamă-sa când află de atata nenorocire, cădu și și rani piciorulu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinu, 16 Ianuarie. Vorbirea, ce se aștepta sé o țină eri Bismarck în cestiunea politiceii coloniale, a rămas u nerostită. Cancelarul u imperiulu luă de câteva ori cuvântulu, dér numai pentru scurte replici. Tote pozițiunile bugetulu oficiulu de externe au fost u încuviințate de dietă.

Amsterdam, 16 Ianuarie. Ministerulu a hotărît u sé așede o regeță.

Parisu, 16 Ianuarie. Comisiunea camerei pentru darea de venit u a respins u en bloc proiectulu ministerulu de finanțe.

Bucurescu, 16 Ianuarie. Monitorulu oficial u publică decretulu regesc u de amnestiă pentru toți țeranii, cari se aflau în cercetare din cauza revoltei.

DIVERSE.

Din viața lui Kant. Kant era atât u de esact u când eșia sé se plimbe, încât u unu prăvăliaș u, pe lângă care trecea, își îndrepta cêsornicul u după momentul când apărea marele filosof u, nepăsător u și gânditor u. Singurul eveniment u, care l'a făcut u sé întârđie cu unu cêșu și jumătate a fost u citirea lui „Emile” de J. J. Rousseau. In ziua aceea prăvăliașulu, deși cam mirat u, dér tot u nu putea crede, și și-a dat u înapoi cêsornicul u cu unu cêșu și jumătate. Ceva mai târđiu unu prietinu privind u cêsornicul u fi dișe: — „Dér este îndêrêtu cu unu cêșu și jumătate!” — „Ei, răspunse prăvăliașulu, dér Kant merge înapoi, de ce ar fi mai grozavu cêsornicul meu?”

O crimă misterioasă. In ziua de 21 Decemvre, o bandă de vr'o 20 indiviđi, au sosit u în sâni la satulu Bogdănești, (România) și scoborindu-se puțin u mai departe de locuința d-nei Lecca, au intrat u pe jos u în curte. Pătrundênd u în casă, ei dișeau slugilor u, că au o socotelă de regulat u cu stăpăna lor u. Dér vëndênd u că ômenii casei nu le răspund u, le-au legat u mânele la spate, într'ună mod u necunoscut u în țera românescă, ceea ce se dișe în străinătate „les poucettes” și apoi li-a pus u câte unu sac u în cap u, ordonându-le sé nu se misce. Cei cari au resistat u și mai ales u una din femei, bănuță, că ascunsese pe stăpăna sa, au fost u forte maltratați. Convinși în fine după zadarnice cântări, că d-na Lecca lipsea de acasă, au luat u decorațiunile repositulu general u Lecca, afară de „Vitutea Militară”, și unu cățel u alu casei, care s'a înapoiat u peste trei dișe și au plecat u spuind u c'au sé sé întorcu în curênd u, ceea ce se pôte pré bine întempla. După descrițiunea slugilor u, aceste misterioșe personaje aveau partea de jos u a figurei mascată cu basmale, și purtau haine de oraș u, afară de doi, cari erau încălțați cu galoși, și unulu din acestia purta o căciulă de carton u.

ULTIME SCIRI.

Parisu, 14 Ianuarie. Sciri din Londra anunță că lordulu Salisbury speră, că unu discursu alu principulu de Bismarck în Reichstag va da satisfacțiune Engliterei asupra incidentulu Morier. Circulă scirea, că răspunderea pentru incidentu cade asupra comitelui Herbert de Bismarck, care a lucrat u în înțelegere cu împêratulu fără a consulta pe cancelarul u.

Budapesta, 14 Ianuarie. „Nemzet” vorbind u de scirile privitoare la criza ministerială, dișe că situațiunea nu e astfel u în cât u sé fiă de temut u complicațiun u séu crise.

Milanu, 14 Ianuarie. Meetingulu păcii a procedat u fără vreun u incident u însemnat u la lucrările sale. D. Liebknecht a fost u ales u printre președinții onorifici. După ce a ascultat u pe mai mulți orator u, meetingulu a acceptat u ordine de di, care spune, că meetingulu hotărît sé se opună prin tote mijlôcele la rêsboiulu între națiun u, și sé desvolte propaganda sa în favorea fraternității poporilor u și a triumfulu ideilor u de pace pe basa libertății, legalității și a justiției.

Cursulu pieței Brașov

din 12 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românesci	Cump.	9.23	Vënd.	9.24
Argint u românesc u	-	9.10	-	9.15
Napoleon-d'ori	-	9.54	-	9.57
Lire turcesci	-	10.82	-	10.88
Imperiali	-	9.82	-	9.88
Galbin	-	5.65	-	5.72
Scris. fonc. „Albina” 6 1/2 %	-	101.-	-	-
„ ” ” 5 1/2 %	-	98.-	-	98.50
Ruble rusesci	-	124.-	-	125.-
Discontulu	-	6 1/2-8 %	-	pe an u.

Cursulu la bursa de Viena

din 15 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aur u 4 1/2 %	-	-	-	101.55
Renta de hârtia 5 %	-	-	-	93.75
Imprumutul u căilor u ferate ungare	-	-	-	144.50
Amortisarea datoriei căilor u ferate de ost u ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	98.90
Amortisarea datoriei căilor u ferate de ost u ungare (2-a emisiune)	-	-	-	-
Amortisarea datoriei căilor u terate de Renta de hârtia austriacă	-	-	-	82.85
Renta de argint u austriacă	-	-	-	83.05
Renta de aur u austriacă	-	-	-	111.65
Losuri din 1860	-	-	-	141.80
Acțiunile băncei austro-ungare	-	-	-	881.-
Acțiunile băncei de credit u ungar.	-	-	-	813.50
Acțiunile băncei de credit u austr.	-	-	-	312.90
Galbin împărătescu	-	-	-	5.68
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.54
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	59.12 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	-	-	-	102.70

Editoru și Redactoru responsabil u:
Dr. Aurel Mureșianu.

